

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 71/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΠΛΗΡΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίαση της 5^{ης} Μαρτίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ηλίας Ψώνης, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Χρυσάφουλα Αυγερινού, Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Βασιλική Δούσκα και Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι του ΝΣΚ, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντώνιος Κλαδιάς, Στέφανος Δέτσης, Νικόλαος Μουδάτσος, Ασημίνα Ροδοκάλη, Ανδρέας Γραμματικός, Θεόδωρος Ψυχογιός, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Παναγιώτης Σπανός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Βασιλική Πανταζή, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Αικατερίνη Γρηγορίου, Στυλιανή Χαριτάκη, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αντώνιος Τατσόπουλος, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου,

Ευαγγελία Σκαλτσά, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Συνεδρίαση της 26^{ης} Μαρτίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ηλίας Ψώνης, Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα και Ιωάννης- Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι του ΝΣΚ, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντώνιος Κλαδιάς, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Ανδρέας Γραμματικός, Θεόδωρος Ψυχογιός, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Στυλιανή Χαριτάκη, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΜΤΕ/71315/2295/19-8-2011 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων του τότε Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού (ΥΠ.ΠΟ.Τ., ήδη Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων).

Περίληψη Ερωτήματος: α) Αν, κατά τη διαδικασία χαρακτηρισμού κτιρίου παλαιότερου των εκατό ετών ως μνημείου, δεσμεύεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3028/2002, και ο περιβάλλον αυτό χώρος, όπως το ίδιο το προς χαρακτηρισμό κτίριο, και, ως εκ τούτου, σε περίπτωση αιτήματος ανέγερσης κτίσματος στον περιβάλλοντα αυτό χώρο απαιτείται έγκριση του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

β) Αν, στην περίπτωση που η έκδοση της οικοδομικής άδειας προηγήθηκε της απόφασης χαρακτηρισμού του μνημείου, αλλά η έναρξη των οικοδομικών εργασιών έγινε μετά τον χαρακτηρισμό, το ΥΠ.ΠΟ.Τ. δύναται να θέσει όρους και περιορισμούς για την προστασία του μνημείου.

Εισηγήτρια: Ελένη Σβολοπούλου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Επί του ως άνω ερωτήματος αρχικώς εκδόθηκε η υπ' αρ. 513/2011 γνωμοδότηση του ΣΤ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με την οποία έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, ότι, εφόσον στο Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου είχε κοινοποιηθεί, έστω και εκ περισσού, η υπέρ του χαρακτηρισμού του ανεμόμυλου ως μνημείου εισήγηση της Υπηρεσίας, το Γραφείο αυτό όφειλε, στο πλαίσιο της ενιαίας δράσης και της χρηστής διοίκησης, είτε να καθυστερήσει τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του χαρακτηρισμού είτε να εκδώσει αυτήν, ως αν είχαν επέλθει τα αποτελέσματα του χαρακτηρισμού, δηλ. κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού μετά γνώμη του αρμοδίου Συμβουλίου, κατά τα προβλεπόμενα από το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 3028/2002. Μη τηρηθείσης, συνεπώς, της διαδικασίας αυτής, μη νομίμως εκδόθηκε η υπ' αρ. 513/20-8-2008 οικοδομική άδεια του Πολεοδομικού Γραφείου Νάξου, κατόπιν δε τούτου, αφού η εκδοθείσα οικοδομική άδεια είναι, ως μη νόμιμη, ανακλητέα, παρέλκει η απάντηση επί του δευτέρου ερωτήματος. Η άνω γνωμοδότηση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του ΝΣΚ με (χωρίς ημερομηνία) επισημειωματική πράξη του τότε Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, διαβιβασθείσα με το υπ' αρ. 2313/11-10-2012 έγγραφο του Γραφείου του. Ακολούθως, εκδόθηκε η υπ' αρ. 638/2012 γνωμοδότηση της Β' Τακτικής Ολομέλειας του ΝΣΚ, με την οποία έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, ότι δεν απαιτείται έγκριση (άδεια) του Υπουργού Πολιτισμού για ανέγερση

κτιρίου σε ακίνητο, που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου, πριν την κήρυξη αυτού ως μνημείου.

Κατόπιν τούτων, το ερώτημα εισήχθη στην Πλήρη Ολομέλεια του ΝΣΚ από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ, σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ.2 και 6 παρ.3 του ν.3086/2002, όπως ισχύει, μετά την περιέλευση, στις 8-1-2015 στο αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβούλου, της υπ' αριθμ. 638/2012 γνωμοδότησεως της Β' Τακτικής Ολομέλειας με την επ' αυτής από 16-12-2014 επισημειωματική πράξη του τότε Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού για παραπομπή του ερωτήματος στην (Πλήρη) Ολομέλεια του ΝΣΚ.

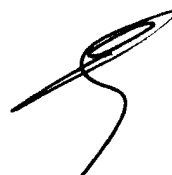
Η Πλήρης Ολομέλεια του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως ακολούθως:

A) Συνεδρίαση της 5-3-2015.

I. 1. Με το υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/69449/1903/17-7-2008 έγγραφο της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού απεστάλη, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 του ν. 3028/2002, στους Ε.Σ. και Ε.Σ., φερόμενους ιδιοκτήτες ενός ανεμόμυλου με την επωνυμία «Σ....» στη θέση «Τσιγκούρια» του Δ.Δ. Βίβλου στη Νάξο η εισήγηση της υπηρεσίας αυτής, που αφορούσε τον χαρακτηρισμό του ανωτέρω ανεμόμυλου ως μνημείου, προκειμένου να εκφράσουν τις τυχόν αντιρρήσεις τους εντός του προβλεπόμενου από το νόμο χρονικού διαστήματος. Το ως άνω έγγραφο κοινοποιήθηκε εκ περισσού (δηλαδή χωρίς να προβλέπεται από το νόμο) στο Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου.

2. Στη συνέχεια, και πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία του χαρακτηρισμού, το Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου, μετά από σχετική έγκριση της ΚΑ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ), εξέδωσε την υπ' αριθμ. 513/2008 οικοδομική άδεια για την ανέγερση νέας διώροφης κατοικίας με γκαράζ πλησίον του υπό χαρακτηρισμό ανεμόμυλου σε οικόπεδο φερόμενης ιδιοκτησίας των Γ.Σ. και Α.Σ.

3. Με την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/78039/2136/29-10-2008 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ 517/18-11-2008 τ. Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων και Πολεοδομικών Θεμάτων) ο ως άνω ανεμόμυλος χαρακτηρίσθηκε ως μνημείο με τον in situ εξοπλισμό του, διότι αποτελεί ιδιαίτερης σημασίας αρχιτεκτονικό στοιχείο, το οποίο αποτελεί τεκμήριο των παλαιότερων οικοδομικών φάσεων του οικισμού και

ταυτόχρονα παραπέμπει στην αγροτική και αργότερα στη μικρή ατομική επαγγελματική δραστηριότητα, με την οποία είναι κυρίως ταυτισμένη διαχρονικά η αιγαιοπελαγίτικη οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα. Η απόφαση χαρακτηρισμού κοινοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, στους φερόμενους ιδιοκτήτες και στο Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου.

4. Μετά την υπ' αρ. πρωτ.1255/9-3-2011 καταγγελία των φερομένων ιδιοκτητών του ανεμόμυλου, η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής με το υπ' αρ. 1255/10-3-2011 έγγραφό της (σήμα διακοπής) προς το Αστυνομικό Τμήμα και το Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου ζήτησε τη διακοπή των οικοδομικών εργασιών της οικίας πλησίον του χαρακτηρισμένου πλέον, ως μνημείου, ανεμόμυλου, προκειμένου να ελεγχθεί η σχέση της οικοδομής με το μνημείο βάσει του άρθρου 10 του ν.3028/2002. Το εν λόγω σήμα διακοπής δεν έχει μέχρι σήμερα ανακληθεί. Επίσης, μετά την από 4-3-2011 καταγγελία των ιδίων ως άνω και τη διενέργεια αυτοψίας, το Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου με το υπ' αρ. 1503/16-3-2011 έγγραφό του (σήμα διακοπής) προς το Αστυνομικό Τμήμα Νάξου ζήτησε τη διακοπή των οικοδομικών εργασιών της υπό ανέγερση οικοδομής, η οποία βρισκόταν στο στάδιο «σκυροδέτηση θεμελίωσης και υποστηλωμάτων ισογείου και έναρξη κατασκευής ξυλοτύπου οροφής ισογείου» για παράβαση της πολεοδομικής νομοθεσίας και συγκεκριμένα, διότι η οικοδομή δεν απείχε την επιτρεπόμενη απόσταση των 2,50 μ. από το υλοποιημένο όριο της ιδιοκτησίας του όμορου Κ.Μ.(τρίτου). Το ανωτέρω σήμα διακοπής οικοδομικών εργασιών (1503/16-3-2011 έγγραφο) ανακλήθηκε με το υπ' αρ.πρωτ. 521/6-3-2013 έγγραφο του ως άνω Πολεοδομικού Γραφείου, μετά από σχετική αίτηση του Ι.Ε και διενέργεια αυτοψίας.

5. Περαιτέρω, με την υπ' αρ. 2440/9-5-2011 αίτησή τους οι φερόμενοι ως ιδιοκτήτες του ανεμόμυλου, η μη κερδοσκοπική εταιρεία «MONUMENTA» και το «Ινστιτούτο Ελληνικών Μύλων» ζήτησαν από την Πολεοδομία Νάξου την ανάκληση της υπ' αρ. 513/2008 οικοδομικής άδειας, ως παράνομης, λόγω μη τηρήσεως ουσιώδους τύπου της διαδικασίας εκδόσεώς της, δηλαδή της προηγούμενης εγκρίσεώς της από τον Υπουργό Πολιτισμού. Κατόπιν τούτων, υποβλήθηκαν από την ερωτώσα υπηρεσία τα υπό κρίση ερωτήματα.

6. Το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου (Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων) με το υπ.άρ.ΥΔΟΜ493/10-3-2015 έγγραφό του αναφέρει ότι η

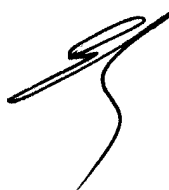
άνω υπ' αριθμ. 513/20-8-2008 οικοδομική άδεια παρατάθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 5α του ν. 4067/2012 και το άρθρο 11 παρ.3 του ν.4258/2014, και ισχύει μέχρι τις 19-8-2018.

II. 1. Στα άρθρα 17 και 24 του Συντάγματος ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:
Άρθρο 17. «1. Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος. 2. Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση ».

Άρθρο 24. «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας ... 2....6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών».

2. Στο άρθρο 7 της Διεθνούς Σύμβασης της Γρανάδας για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2039/1992 (Α' 61), ορίζεται ότι: «Στο χώρο ο οποίος περιβάλλει τα μνημεία, στο εσωτερικό των αρχιτεκτονικών συνόλων και των τόπων, κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται να λάβει μέτρα που θα αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος».

3. Στις διατάξεις του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής κληρονομιάς» (Α' 153), με τις οποίες οργανώνεται και εξειδικεύεται η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα: Στο άρθρο 3 (Περιεχόμενο της προστασίας) «1. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται: α)...β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της, γ)... στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή...», στο άρθρο 6 (Διακρίσεις

ακίνητων μνημείων – Χαρακτηρισμός): «1.Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α)τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830 β)τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, γ)τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. 2.. 3...4.Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από το νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα ακίνητα των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 χαρακτηρίζονται μνημεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 5. Η εισήγηση κοινοποιείται απευθείας, με μέριμνα της Υπηρεσίας, στον κύριο, τον νομέα ή τον κάτοχο, ο οποίος μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση. Εάν δεν είναι δυνατόν να γίνει κοινοποίηση γιατί ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος δεν κατέστη δυνατόν να ανευρεθεί από την Υπηρεσία, συντάσσεται ανακοίνωση για την εισήγηση, που δημοσιεύεται.....6..7.Τα αποτελέσματα του χαρακτηρισμού επέρχονται από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στην εφημερίδα και αίρονται εάν η απόφαση περί χαρακτηρισμού δεν δημοσιευθεί εντός ενός (1) έτους από αυτές. Εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος απαγορεύεται κάθε επέμβαση ή εργασία στο υπό χαρακτηρισμό ακίνητο. 8..9....Η απόφαση για το χαρακτηρισμό...αποστέλλεται στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία και στον οικείο δήμο ή κοινότητα και στο Κτηματολόγιο Α.Ε.», στο άρθρο 10 («Επεμβάσεις σε ακίνητα μνημεία και το περιβάλλον τους») «1.Απαγορεύεται κάθε ενέργεια σε ακίνητο μνημείο, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του. 2....3.Η εγκατάσταση ή λειτουργία βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή εμπορικής επιχείρησης, ή τοποθέτηση τηλεπικοινωνιακών ή άλλων εγκαταστάσεων, η επιχείρηση οποιασδήποτε τεχνικού ή άλλου έργου ή εργασίας, καθώς και η οικοδομική δραστηριότητα πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού

Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από τη γνώμη του Συμβουλίου. Η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από το ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη αυτού λόγω του χαρακτήρα του έργου ή της επιχείρησης ή της εργασίας. 4...5...6.Στις περιπτώσεις που απαιτείται έγκριση σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αυτή προηγείται από τις άδειες άλλων αρχών που αφορούν την επιχείρηση ή την εκτέλεση του έργου ή της εργασίας και τα στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας στις άδειες αυτές. Η έγκριση χορηγείται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης».

4. Τέλος, στα άρθρα 329 παρ. 1 και 9 και 334 παρ. 1 του π.δ. 14/1999 «Κώδικας βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας» (Δ' 580) ορίζονται τα εξής: Άρθρο 329. «1.Για την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας δόμησης γενικά οποιωνδήποτε κατασκευών και εγκαταστάσεων που προβλέπονται από το παρόν κωδικοποιητικό διάταγμα και για την κοπή δένδρων, σε οικόπεδο ή γήπεδο εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, απαιτείται προηγουμένως έγγραφη άδεια (οικοδομική άδεια)..... 9.Η οικοδομική άδεια είναι εκτελεστή διοικητική πράξη και επιτρέπει την εκτέλεση σε οικόπεδο ή γήπεδο των οικοδομικών εργασιών που προβλέπονται στις μελέτες που τη συνοδεύουν, εφόσον οι εργασίες αυτές είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες διατάξεις.... Άρθρο 334. 1.Οι οικοδομικές άδειες αν δεν ανακληθούν ή ακυρωθούν ισχύουν μέχρι την αποπεράτωση των προβλεπομένων από αυτές οικοδομικών εργασιών που πιστοποιείται με τη σχετική θεώρηση της άδειας και όχι περισσότερο από τέσσερα (4) χρόνια από την έκδοσή τους...».

III. 1. Με τις παρατεθείσες διατάξεις των παραγράφων 1 και 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος καθιερώνεται αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και των λοιπών πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν, λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής τους σημασίας, την εν γένει πολιτιστική κληρονομιά της χώρας (Ολ. ΣτΕ 88/2011 κ.ά.). Η προστασία αυτή περιλαμβάνει αφενός μεν την διατήρηση στο διηνεκές αναλλοίωτων των εν λόγω πολιτιστικών στοιχείων, καθώς και του αναγκαίου για την ανάδειξή τους περιβάλλοντος χώρου (Ολ. ΣτΕ 1682/2002 κ.ά.), αφετέρου δε τη δυνατότητα επιβολής περιορισμών της ιδιοκτησίας ή ιδιαίτερων μέτρων για την

αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης, αλλοιώσεως ή υποβαθμίσεως των μνημείων και του περιβάλλοντος αυτά χώρου (βλ. ΣΤΕ 3225/2014, 2231/ 2006 7μ., κ.ά.). Από τις ίδιες συνταγματικές διατάξεις, αλλά και από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1β και στ, και 10 παρ. 3 του ν. 3028/2002, συνάγεται ότι κάθε επέμβαση πλησίον μνημείου πρέπει, κατ' αρχήν, να αποβλέπει στην προστασία και ανάδειξη αυτού, να ενεργείται δε ενόψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και του είδους του μνημείου και επί τη βάση των δεδομένων της επιστήμης, απαγορευομένων επεμβάσεων και χρήσεων μη συμβατών προς την κατά προορισμό χρήση του. Από τις ίδιες διατάξεις, περαιτέρω, συνάγεται ότι για τις επεμβάσεις πλησίον μνημείου ισχύει ο κανόνας του επιτρεπτού τους μόνο κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού, ειδικά δε για τις οικοδομικές εργασίες, η έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία κατά νόμο αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και πρέπει να προηγείται αυτής, χορηγείται εάν η απόσταση από το ακίνητο μνημείο - στην έννοια του οποίου συμπεριλαμβάνεται πλέον ρητώς και το άμεσο περιβάλλον του - ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια, ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη σε αυτό (Σ.τ.Ε. 828/2009). Η απόσταση ερευνάται σε κάθε περίπτωση συγκεκριμένα και εξαρτάται από τη φύση του έργου, την οπτική επαφή και το είδος της όχλησης που το έργο ή η δραστηριότητα μπορεί να επιφέρει (βλ. γνωμ. Ν.Σ.Κ. 357/2014).

2. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 7 της Διεθνούς Σύμβασης της Γρανάδας για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης συνάγεται ότι τα συμβαλλόμενα στην ανωτέρω Διεθνή Σύμβαση μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση όχι μόνο να λαμβάνουν θετικά μέτρα, που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος τα ακίνητα μνημεία χώρου, αλλά και να απέχουν από κάθε ενέργεια που βλάπτει αμέσως ή εμμέσως το μνημείο ή το αρχιτεκτονικό σύνολο ή τον περιβάλλοντα χώρο τους. Στην έννοια του κατά τη διάταξη αυτή «περιβάλλοντος» θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υπάγεται όχι μόνο το φυσικό αλλά και το οικιστικό περιβάλλον (Σ.τ.Ε. 2540/2005 σκ. 8 και 11). Ήδη, άλλωστε, και υπό το καθεστώς του προϊσχύσαντος άρθρου 52 του κ.ν. 5351/1932, γινόταν ερμηνευτικώς δεκτή η δυνατότητα απαγόρευσης επιχείρησης πλησίον ακινήτου μνημείου (οιουδήποτε) έργου, το οποίο θα μπορούσε να θίξει αμέσως ή εμμέσως την προβολή αλλά και την ανάδειξη αυτού (Σ.τ.Ε. 2231/2006). Και τούτο ανεξαρτήτως αν η

απόφαση περί χαρακτηρισμού αναφέρεται ρητά στον περιβάλλοντα χώρο αυτού, καθορίζοντας συγκεκριμένα όρια ζώνης προστασίας ή όχι.

3. Εξάλλου, οι περιορισμοί της ιδιοκτησίας που αναφέρονται στο άρθρο 24 του Συντάγματος και συνάπτονται άμεσα με την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, επιτρέπεται μιν να έχουν ευρύτερο περιεχόμενο από εκείνο των γενικών περιορισμών της ιδιοκτησίας, που είναι ανεκτοί κατά το άρθρο 17 του Συντάγματος, δημιουργούν, ωστόσο, υποχρέωση αποζημιώσεως του θιγόμενου ιδιοκτήτη κατά την παρ. 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος, όταν συνεπάγονται ουσιώδη δέσμευση της ιδιοκτησίας του (ΣτΕ 3225/2014 κ.ά).

4. Τέλος, από τις προεκτεθείσες διατάξεις του π.δ 14/1999, οι οποίες ρυθμίζουν την έκδοση των οικοδομικών αδειών, συνάγεται ότι η οικοδομική άδεια είναι επωφελής για τον διοικούμενο εκτελεστή διοικητική πράξη, έχουσα υπέρ αυτής το τεκμήριο της νομιμότητας, η οποία, αν δεν ανακληθεί ή ακυρωθεί, ισχύει μέχρι την αποπεράτωση των εργασιών που προβλέπονται σ' αυτήν και όχι περισσότερο από τέσσερα χρόνια από την έκδοσή της. Περαιτέρω, κατά γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, οι νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις, από τις οποίες οι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα (όπως π.χ η οικοδομική άδεια), δεν ανακαλούνται (ΣτΕ 2443/2008, 3929/1997). Κατ' εξαίρεση, όμως, είναι επιτρεπτή η ανάκλησή τους, όταν αυτό επιβάλλεται από λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία των αρχαιοτήτων και των λοιπών μνημείων, για τα οποία μάλιστα καθιερώνεται με το άρθρο 24 του Συντάγματος αυξημένη κρατική προστασία (ΣτΕ 3102/2005, 3905/2003, 2602/2000).

IV. Επί του πρώτου ερωτήματος διατυπώθηκαν δύο γνώμες.

α. Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας** (ψήφοι είκοσι πέντε- 25), που απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μιχαήλ Απέσσο, τους Αντιπροέδρους του ΝΣΚ Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Αλέξανδρο Καραγιάννη, Χρυσάφουλα Αυγερινού και Ιωάννη- Κωνσταντίνο Χαλκιά, και τους Νομικούς Συμβούλους Στέφανο Δέτση, Ανδρέα Γραμματικό, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Βασιλική Πανταζή, Νίκη Μαριόλη, Στυλιανή Χαριτάκη, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Δημήτριο Χανή, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιο Ανδρέου, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Ελένη Σβολοπούλου, Κωνσταντίνο Κηπουρό, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιο Συνοίκη, Ευαγγελία Σκαλτσά και Αγγελική Καστανά,

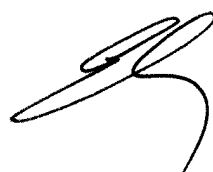

από τις διατάξεις των άρθρων 2,3,4, και 6 του ν.3028/2002, προκύπτει ότι, σε αντίθεση με τα αρχαία πολιτιστικά αγαθά, τα οποία προστατεύονται ευθέως από τον νόμο χωρίς να είναι αναγκαία η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης, τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά εμπίπτουν στην προστασία του νόμου μετά τον κατά περίπτωση χαρακτηρισμό τους, ως μνημείων, με την έκδοση ειδικής προς τούτο αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού (ΣΤΕ 4457, 3266/2010). Ειδικότερα, για τις οικοδομικές εργασίες πλησίον μνημείου, ο Υπουργός Πολιτισμού, προκειμένου να χορηγήσει την έγκριση εκτελέσεως έργου πλησίον μνημείου αξιολογεί τα χαρακτηριστικά του έργου και εκτιμά τις άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις, που θα έχει η εκτέλεσή του στο ακίνητο μνημείο, δηλαδή στο αγαθό που εμπίπτει στο πεδίο προστασίας του αρχαιολογικού νόμου (Ολ. ΣΤΕ 676/2005, ΣΤΕ 754/2014). Η αιτιολογία της προηγούμενης εγκρίσεως (αδείας) για να είναι πλήρης πρέπει να περιέχει: ι) περιγραφή του προστατευτέου μνημείου, β) περιγραφή του προς εκτέλεση έργου και γ) τεκμηριωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου επί του μνημείου (ΟλΣΤΕ 676/2005 σκ.11, ΣΤΕ 5460/2012 επταμ. σκ.7, κ.α).

Στην έννοια του ακινήτου μνημείου εμπίπτει και το υπό χαρακτηρισμό ακίνητο, για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία χαρακτηρισμού όχι, πάντως, πέραν του έτους και μόνο ως προς τις επεμβάσεις επ' αυτού του ακινήτου, οι οποίες απαγορεύονται, κατά τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 3028/2002. Αντίθετα, δεν υπάρχει ρύθμιση για τις επεμβάσεις επί ακινήτων, που βρίσκονται στο περιβάλλον (όχι το άμεσο, καθόσον τούτο έχει την ίδια προστασία με το ακίνητο μνημείο κατ' άρθρο 2β περ. γγ του ν. 3028/2002) του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου. Αν ο νομοθέτης ήθελε να επεκτείνει την προστασία του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου και με τον έλεγχο των επεμβάσεων επί ακινήτων, που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο του, λόγω της φύσεως της επεμβάσεως, ως περιορισμού του συνταγματικά προστατευόμενου δικαιώματος στην ιδιοκτησία, αφ' ενός μεν θα το όριζε ρητά, αφ' ετέρου δε θα προέβλεπε δημοσιότητα της διαδικασίας χαρακτηρισμού, άλλη από την προβλεπόμενη στο νόμο, όπως π.χ. την κοινοποίηση της σχετικής εισηγήσεως περί χαρακτηρισμού στο αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο, όπως έκανε ο νομοθέτης στην περίπτωση χαρακτηρισμού ακινήτου ως διατηρητέου, που όρισε ότι η σχετική έκθεση της υπηρεσίας για τον χαρακτηρισμό ακινήτου ως διατηρητέου (αντίστοιχη της εισήγησης χαρακτηρισμού μνημείου) κοινοποιείται, πλην άλλων, στο αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο, βλ. άρθρο 4 παρ.2^ο του α.ν 1577/1985 (ΓΟΚ) και άρθρο 6 παρ.3^ο του ν.4067/2012 (νέος ΓΟΚ).

Άλλωστε, δεν θα ήταν επιτρεπτό να εξαρτάται η προστασία ή μη του πολιτιστικού περιβάλλοντος από το τυχαίο γεγονός της κοινοποίησής ή μη της εισηγήσεως χαρακτηρισμού ακινήτου, ως μνημείου, στην πολεοδομική αρχή. Κατ'ακολουθία των ανωτέρω, και δεδομένου ότι, κατά το χρόνο εκδόσεως της στο ιστορικό της υποθέσεως υπ' αριθμ. 513/20-8-2008 οικοδομικής άδειας, ο ανεμόμυλος δεν είχε χαρακτηριστεί ως μνημείο, κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, στο πρώτο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι δεν απαιτείτο έγκριση (άδεια) του Υπουργού Πολιτισμού για την ανέγερση του ακινήτου, που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου(ανεμόμυλου) πριν την κήρυξή του ως μνημείου και, επομένως, νομίμως εκδόθηκε η ανωτέρω οικοδομική άδεια χωρίς προηγούμενη άδεια του τότε Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού.

β. Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας** (ψήφοι είκοσι τρεις- 23), που απαρτίστηκε από τους Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ Ηλία Ψώνη, Μεταξία Ανδροβιτσανέα και Βασιλική Δούσκα και τους Νομικούς Συμβούλους Ιωάννη Διονυσόπουλο, Αντώνιο Κλαδιά, Νικόλαο Μουδάτσο, Ασημίνα Ροδοκάλη, Θεόδωρο Ψυχογιού, Παναγιώτη Σπανό, Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη, Ευγενία Βελώνη, Αικατερίνη Γρηγορίου, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Αφροδίτη Κουτούκη, Δημήτριο Αναστοσόπουλο, Αντώνιο Τατσόπουλο, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Αθηνά Αλεφάντη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη, οι προπαρατεθείσες (ανωτέρω υπό στοιχ.ΙΙ 3) διατάξεις των παρ. 5 και 7 του άρθρου 6 του ν. 3028/2002 αποβλέπουν στην προστασία του υπό κήρυξη ακινήτου (ως μνημείου) από τυχόν βλαπτικές ενέργειες επ' αυτού και του άμεσου περιβάλλοντος από τον ίδιο, κατ' αρχήν, τον κύριο ή νομέα αυτού, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κοινοποίηση σε αυτόν ή τη δημοσίευση της εισηγήσεως της υπηρεσίας μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού (ή όχι) τούτου ως μνημείου. Εφόσον, όμως, η άνω εισηγήση του άρθρου 6 παρ. 5 του ν. 3028/2002 κοινοποιηθεί ή άλλως πως επισήμως γνωστοποιηθεί, έστω και εκ περισσού, σε διοικητική αρχή, η τελευταία δεσμεύεται, κατά τρόπο ανάλογο και στην έκταση που δεσμεύεται και ο κύριος, νομέας κ.λ.π. του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου, και ως εκ τούτου εμποδίζεται να εκδώσει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, διοικητική πράξη κατά παράκαμψη της διαδικασίας που επιτάσσει η παρ. 3 του άρθρου 10 του αυτού ως άνω νόμου για τα ήδη

χαρακτηρισμένα ως μνημεία ακίνητα και τον περιβάλλοντα αυτά χώρο. Στην περίπτωση δηλαδή αυτή, τα αποτελέσματα του χαρακτηρισμού, τα οποία επέρχονται για τον κύριο του ακινήτου από το χρονικό σημείο που ορίζεται κατά πλάσμα δικαίου με την παρ. 7 του ως άνω άρθρου 6, επεκτείνονται, κατά την αυτή έκταση και ένταση προστασίας, για το ίδιο χρονικό διάστημα και στη διοικητική αρχή στο μέτρο των (τυχόν) αρμοδιοτήτων της. Η άποψη αυτή στοιχείται, πρωτίστως, προς την εκ του άρθρου 24 του Συντάγματος ευθέως εκπορευόμενη υποχρέωση αυξημένης προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος εκ μέρους της Διοίκησης συνολικά, στο πλαίσιο της λήψης των εκάστοτε ενδεδειγμένων προληπτικών μέτρων διαφύλαξης εις το διηνεκές της πολιτιστικής κληρονομιάς, επιπλέον δε προς το προμνησθέν άρθρο 7 της Σύμβασης της Γρανάδας αλλά και προς το άρθρο 11 αυτής κατά το οποίο «... κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται να ενθαρρύνει τη χρήση των προστατευομένων ακινήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της σύγχρονης ζωής». Συνεπώς, κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, εφόσον στο Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου είχε, κατά τα προκύπτοντα από το ιστορικό του ερωτήματος, κοινοποιηθεί η υπέρ του χαρακτηρισμού του ανεμόμυλου ως μνημείου εισήγηση της Υπηρεσίας, το Γραφείο αυτό όφειλε, στο πλαίσιο της ενιαίας δράσης της διοίκησης και της απευθείας εκ του Συντάγματος υποχρέωσής της να μεριμνά, και προληπτικώς, για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, είτε να καθυστερήσει τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας μέχρις ολοκλήρωσης της διαδικασίας χαρακτηρισμού, γνωστοποιώντας στον ενδιαφερόμενο τους λόγους καθυστέρησης, είτε να εκδώσει αυτήν ως εάν είχαν επέλθει τα αποτελέσματα του χαρακτηρισμού, δηλαδή κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Πολιτισμού μετά γνώμη του αρμοδίου Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων, κατά τα προβλεπόμενα από το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 3028/2002. Μη τηρηθείσης, συνεπώς, της διαδικασίας αυτής, μη νομίμως εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 513/20.8.2008 οικοδομική άδεια του Πολεοδομικού Γραφείου Νάξου και είναι, ως εκ τούτου, ανακλητέα.

B) Συνεδρίαση της 26-3-2015.

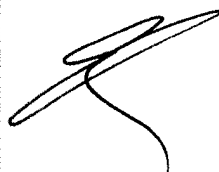
Η Πλήρης Ολομέλεια του ΝΣΚ ασχολήθηκε με το **δεύτερο ερώτημα**, εάν δηλαδή το ΥΠ.ΠΟ.Τ. δύναται να θέσει όρους και περιορισμούς για την προστασία της

μορφής και της λειτουργίας του, χαρακτηρισμένου πλέον, μνημείου, στην περίπτωση που η έκδοση της οικοδομικής άδειας έχει προηγηθεί της αποφάσεως χαρακτηρισμού, αλλά η έναρξη των εργασιών έγινε μετά τον χαρακτηρισμό. Για το ερώτημα αυτό, η Πλήρης Ολομέλεια γνωμοδότησε, **ομόφωνα**, ως ακολούθως:

1. Όπως προκύπτει από τις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 24 παρ.1 και 6 του Συντάγματος, η πολιτιστική κληρονομιά έχει αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλισθεί στα όρια της χώρας η διάσωση και προστασία των μνημείων. Ο συντακτικός νομοθέτης δεν αρκέστηκε στην πρόβλεψη δυνατότητας να θεσπίζονται μέτρα για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά επέβαλε στα όργανα του Κράτους που έχουν σχετική αρμοδιότητα να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για τη διαφύλαξη του προστατευόμενου αγαθού και ειδικότερα να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά, μέτρα (πρβλ.ΣτΕ 5460/2012,ΣΤΕ Ε.Α 528/2013 σκ.8 κ.α).

2. Κατά τη δοθείσα από την Πλήρη Ολομέλεια απάντηση στο πρώτο ερώτημα, πριν την κήρυξη του ανεμόμυλου ως μνημείου δεν απαιτείτο η κατ' άρθρο 10 παρ.3 του ν.3028/2002 προηγούμενη άδεια (έγκριση)του Υπουργού Πολιτισμού για την ανέγερση οικίας σε ακίνητο που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του υπό χαρακτηρισμό ανεμόμυλου. Επομένως, νομίμως εκδόθηκε, χωρίς αυτήν, η υπ'αρ. 513/2008 οικοδομική άδεια και δεν τίθεται θέμα ανακλήσεως της κατά τα ανωτέρω. Περαιτέρω, η εν λόγω άδεια δεν έχει ακυρωθεί, ούτε έχει λήξει η ισχύς της, παραταθείσα (σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ.5α του ν.4067/2012 και το άρθρο 11 παρ.3 του ν.4258/2014) μέχρι τις 19-8-2018, όπως βεβαιώνεται με το υπ'αρ. Υ.ΔΟΜ.494/10-3-2015 έγγραφο της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης Νάξου. Όμως, μετά την έκδοσή της, ανέκυψε νεότερο και κρίσιμο στοιχείο, δηλαδή η κήρυξη, στις 18-11-2008, του όμορου ανεμόμυλου ως μνημείου, η κήρυξη δε αυτή ανάγεται στην προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, η οποία βάσει του άρθρου 24 του Συντάγματος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και συγχρόνως δικαίωμα και ευθύνη του καθενός.

3. Κατ'ακολουθία των ανωτέρω, από τη δημοσίευση (18-11-2008) στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού περί χαρακτηρισμού και της έκτοτε υπαγωγής του ανεμόμυλου στις προστατευτικές διατάξεις του Συντάγματος και του ν.3028/2002, γεννάται υποχρέωση της Διοικήσεως

για την προστασία του, κηρυγμένου πλέον, μνημείου, η οποία πηγάζει από την ευθεία συνταγματική επιταγή της διηνεκούς προστασίας του μνημείου και τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ.3 του ν.3028/2002. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Πολιτισμού υποχρεούται να εξετάσει, εκ των υστέρων, τη μελέτη, για την οποία έχει εκδοθεί η οικοδομική άδεια ανέγερσης της παρακείμενης (στο μνημείο) οικοδομής και, εφόσον κρίνει ότι η απόστασή της από το ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια, ώστε να κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη σε αυτό, να θέσει τους αναγκαίους όρους και περιορισμούς για την προστασία της μορφής και της λειτουργίας του μνημείου, τηρώντας παράλληλα την αρχή της αναλογικότητας και διασφαλίζοντας δίκαιη ισορροπία μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος (προστασία του μνημείου) και της ανάγκης προστασίας της ιδιοκτησίας (πρβλ. ΣΤΕ 2165/2013 με εκεί παραπομπή σε πλούσια νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α.).

Γ) Κατόπιν των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Πλήρης Ολομέλεια) γνωμοδοτεί: α. στο πρώτο ερώτημα, κατά πλειοψηφία, ότι δεν απαιτείται έγκριση (άδεια) του Υπουργού Πολιτισμού για την ανέγερση ακινήτου, που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του υπό χαρακτηρισμό ακινήτου, πριν την κήρυξη αυτού ως μνημείου, β. στο δεύτερο ερώτημα, ομόφωνα, ότι, στην περίπτωση που η έκδοση της οικοδομικής άδειας προηγήθηκε της απόφασης χαρακτηρισμού του μνημείου, αλλά η έναρξη των οικοδομικών εργασιών έγινε μετά τον χαρακτηρισμό, το ΥΠ.ΠΟ.Τ. δύναται (εκ των υστέρων) να θέσει όρους και περιορισμούς για την προστασία του μνημείου, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναλυτικά εκτιθέμενα.

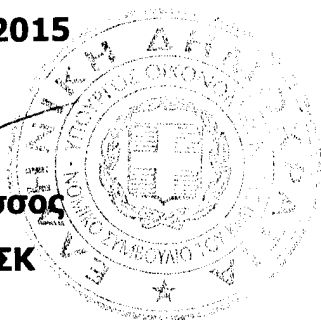
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 8-5-2015

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Αιέσσος

Πρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Ελένη Σβολοπούλου

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους